

U h l G a b r i e l l a

Számba vétel

A megszámlálás, az elszámolás a számba vétel már évezredek óta tárgya a művészetnek. Az antikvitásból, s különösen a mezopotámiai (ókori keleti) társadalmak hagyatékában számos olyan tárgy, dombormű, emlékmű maradt fent, amelynek témája az adóösszeírás, elszámolás vagy népszámlálás. Ezek a történelmi értékük és megformáltságuk okán művészetté átlényegített alkotások primeren mutatnak rá a társadalom és közösségformálás fontos mozzanatára, a megszámlálásra. Tudjuk hányan vagyunk, mekkora a közösségünk, kire számíthatunk, milyen erőforrásokkal rendelkezünk. A megszámloltatás identitásképző hatását tudták és gyakorolták, nemes és maradandó anyagba öntötték elődeink.

A nemzet fogalmának kialakulásával és elmélyülésével a hovatarozás meghatározása is egyre bonyolultabb lett, s ennek felmérése és számon tartása

is hatalmas bürokratikus apparátussá növekedett. A modern nemzetek történetében időről időre megszámloltattunk, identitásunk szövevényes részei is számba vétetnek és aktákba rendeződnek, statisztikai adatok sorok, bonyolult számítások és infografikák bemeneti adatai lesznek.

A *Hányan még?* című kiállítás arra vállalkozott, hogy a népszámlálás (matematikai) és az identitás egyre bonyolultabb problémáit a kortárs művészet eszközeivel fogalmazza újra. Mint utaltam rá, a művészetől nem állt távol a statisztikai adatok befogadása és megformálása, de az idő előre haladtával primer megjelenését elvesztette, szövevényes érzelmi és társadalmi konstrukciók ábrázolására vállalkozik. Személyiségünk integritásának és egyediségének megőrzése elemi késztetés, korunk egyre erősödő félelme a „*kartoték adattá*” válás, az egyéniség

Golasz Tímea, Kovács Csongó Anikó, Bugyács Sándor alkotásai.

Szamaránszky Bartal Emőke, M. Kiss Márta és Vámos János munkái.

M. Kiss Márta és Kopócs Tibor alkotása.

Bugyács Sándor különleges hangulatú grafikai és festménye.

elvesztésének fájdalma. A megszámlálások tudományos jellegűknél fogva általánosítanak, skatulyákba foglalnak, amelyből kitörési lehetőséget a művészet szolgáltat. A kiállításban éppen a festészet, amely a maga szigorú strukturáltságával egyszerre általános és egyedi közötti utazást, átmenet, átváltozási teret képez. Különösen fontos ez egy, a modern nemzetállamok keretei között képződő státuszra a kisebbségi létre. Természetesen valahol valamikor mindannyian kisebbségiek vagyunk, szituáció és megélés kérdése. De ettől még az éles helyzet, éles léthelyzet marad, amelynek megélése, feldolgozása folyamatos munkát igényel. Ezt a munkát végzik el a kiállításba válogatott művészek alkotásaikkal, amikor a számok, a „népszámlálás” aktusa mögött az egyéni dilemmákat mutatják meg. Nem véletlen, hogy több alkotótól is portrék kerültek a falakra, az a műfaj, amely a legközvetlenebbül szembesít önmagunkkal. Szorongás, öröm, bánat, félelem, keseredés és megszabadulás ezernyi változata

mutatkozik meg a képeken ábrázolt karakterekben. Ami szembetűnő rajtuk az a nagyfokú őszinteség, a kitárulkozás. Erős jellemek, erős identitások tárulkoznak fel a festészet klasszikus eszközével.

Végigtekintve a kiállításon még egy szembeötlő téma vagy inkább érzet tűnik fel: az egyensúlyozás. A Baseltől ismert feje tetejére állított figura, az egy keréken egyensúlyozó artista, a rollerező kislány, a kerékpározás mind olyan érzeteket keltenek, amelyek borotva élen táncoló világunk törekenységére világítanak rá. A szilárdság eltűnt? A világ rendje szétesőben? Igen, ezért olyan súlyosak a portrék, súlyos a teher, amelyet szétguruló identitásaink keresésére és helyreállítására fordítunk.

A különleges atmoszférájú galériatérben, egykori templomban rendezett kiállítás méltó helyre került, hiszen a szakralitás jelenléte segíti az alkotásokat, a művészeket az identitás helyreállításában. Hányan még? annyian, ahányan vállalkoznak a művészek és alkotások által felkínált szembenézésre.

Hányan még? A Magyar Alkotó Művészek Szlovákiai Egyesületének kiállítása, mely a szlovákiai népszámlálásra reflektált. A tárlat Észak-Komáromban, a Limes Galériában volt megtekinthető.

Fotó: Szalai Erika